

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

HE 159/2020 vp kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallintovaliokunta 4.11.2020

Tausta alijäämän kattamiskauden pidentämiselle

- Covid-19 -epidemia aiheuttaa kunnille menojen lisäyksiä ja tulojen vähennyksiä.
 - Menojen kasvu ei kohdennu kaikilta osin pelkästään vuoteen 2020, vaan vaikuttaa kuntien ja sairaanhoitopiirien talouteen kauemmin, myös vuonna 2021.
 - Vaikka valtio tukee kuntien taloutta avustuksin, epidemia voi vaikuttaa yksittäisten kuntien mahdollisuuksiin kattaa alijäämä määräajassa.
- Kuntalakiin lisättäisiin väliaikainen säännös kunnan alijäämän kattamiskauden pidentämisestä hakemuksesta.

Alijäämän kattamiskauden pidennys hakemuksesta

- Kunta voisi hakea valtiovarainministeriöltä alijäämän kattamiskaudelle pidennystä nykyisestä neljästä kuuteen vuoteen, jos kunta ei koronavirusepidemiasta aiheutuvista talouden vaikeuksista johtuen voisi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädetyssä määräajassa.
 - Pääsääntö olisi edelleen 110.3 §:n mukainen alijäämän kattamiskausi.
 - Määräajan pidennys voitaisiin kohdistaa kuntiin, joiden taloudelliset vaikeudet aiheutuvat epidemiasta.
- Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voitaisiin käynnistää pidennetyn määräajan perusteella.
- Lakia sovellettaisiin myös kuntayhtymään.
- Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja se olisi voimassa 31.12.2025 asti.

110 a §

Alijäämän kattamista koskevan määräajan jatkaminen covid-19 -epidemiasta johtuvien taloudellisten vaikeuksien vuoksi

Jos kunta ei covid-19 -epidemiasta johtuvien poikkeuksellisten ja tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi voi kattaa taseeseensa kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa, valtiovarainministeriö voi kunnan hakemuksesta päättää, että alijäämä on katettava kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tällöin kunnan 118 §:ssä tarkoitettu arviointimenettely ja kuntayhtymän 119 §:ssä tarkoitettu arviointimenettely voidaan aloittaa 118 §:n 2 momentissa ja 119 §:n 1 momentissa säädetyistä poiketen vasta, kun tämän momentin mukainen määräaika on kulunut.

Kunta voi tehdä 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen aikaisintaan 110 §:n 3 momentissa säädetyn alijäämän kattamista koskevan määräajan päättymistä edeltävän vuoden kesäkuussa ja se on tehtävä alijäämän kattamista koskeva määräajan päättymisvuoden elokuun loppuun mennessä. Jos alijäämän kattamista koskeva määräaika päättyy vuonna 2020, hakemus tulee kuitenkin tehdä vuoden 2020 loppuun mennessä. Hakemukseen tulee liittää selvitys covid-19 -epidemiasta kunnalle aiheutuneista taloudellisista vaikutuksista ja suunnitelma talouden tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä.

Kunnan on laadittava talousarvionsa ja -suunnitelmansa siten, että valtuuston päätökset alijäämän kattamista koskevista toimenpiteistä 1 momentissa tarkoitettuna määräaikana toteutetaan. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävydestä tilikaudella. Kunnan on toimitettava selvitys valtiovarainministeriölle tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Mitä 1—3 momentissa säädetään kunnasta, sovelletaan myös kuntayhtymään.

Alijäämän kattamiskauden pidentäminen

Alijäämän kertyminen ensimmäisen kerran	Määräaika päättyy pääsäännön mukaan (neljä vuotta tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien)	Kahdella vuodella pidennetty määräaika päättyy
Vuosina 2015-2019	2020-2024	2022-2026. Voi hakea 1-2 vuotta ennen määräajan päättymistä, mutta vuonna 2020 päättyvän kauden osalta 2020.
vuonna 2020	2025	2027, voi hakea 2024-2025.
vuonna 2021	2026	2028, voi hakea vuonna 2025.

Lausuntopalaute

- Esityksen kiireellisyyden vuoksi luonnos oli lausunnolla 17.8.-11.9.2020. Lisäksi pidettiin kuulemistilaisuus 26.8.2020.
- Esitystä pidettiin perusteltuna ottaen huomioon covid-19- epidemian taloudelliset vaikutukset kuntataloudelle. Suurin osa lausunnon antajista kannatti ehdotusta sellaisenaan.
 - Mm. ilmoitusmenettelyä tai kaikille automaattista pidentämistä ehdotettiin.
- Viisi kuntaa ei kannattanut nykyisen alijäämän kattamiskauden muuttamista koskevaa esitystä: arviointimenettelyn käynnistäminen on jo nyt VM:n harkinnassa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

Kunta- ja aluehallinto-osasto
Hallitusneuvos Mervi Kuittinen
Neuvotteleva virkamies Pasi Leppänen